

Žalm 144,3-4; Salvátor 12.7.2020

Hospodine, co je člověk, že ho bereš na vědomí, co syn člověka, že na něj myslíš? Člověk se podobá vánku, jeho dny jsou jak stín pomíjivé.

Co je člověk? ptá se uprostřed tohoto shromáždění

žalmista. A ptá se jako člověk, jemuž se do života provalila úzkost z lidské křehkosti. Z jeho otázky zní hluboká stísněnost. Žádné *člověk, to zní hrdě...* Člověk, to je zranitelná, superkřehká a nestálá záležitost, došlo mu - a je mu z toho úzko.

Tohle ovšem patří k lidské existenci. Neradi o tom mluvíme, ale tenhle rub ze života neodpáreme. A když se pak ukáže na líci, dokáže to s námi pěkně zatřást. Jsme vydaní na pospas mnoha silnějším živlům, elementům, silám. Kdeco s námi zamává. Kdeco nás položí nebo aspoň uvede do zmatku. Každou chvíli se ukáže, jak křehké jsme nádoby. Chuť prát se s životem nám vezme, když vidíme, jak snadno a rádi se lidi nechají zlákat líbivými sliby, zmanipulovat předsudky nebo zastrašit, pomalu i špatnou předpovědí počasí... Ale taky nás položí choroby, zvláště když se nás zmocní dlouho předtím, než o nich něco tušíme. Zamává s námi prázdnota a smutek, když nás někdo opustí, když prožijeme zklamání, podraz, když shoří naše ideály. Pak jen zíráme na sílu zoufalství nebo naopak vzteku a naštvanosti... A ještě jinak s námi zamává, když v naší blízkosti udeří smrt.

Žalmista to dnes prožívá na plné pecky. Vyznává – s životem člověka dokáže zamávat tolik věcí, že se nakonec podobá vánku - mlže... Po našem – potu na dlani. Chtěl bys něco, co můžeš pevně sevřit, jenže uchopíš to, rozevřeš dlaň – a nic. Trocha nevábného vlhka. Život člověka, ba člověk sám, je stín, který pomíjí. Než ho stihneš pevně zachytit, obkreslit, dát mu trochu kontury, už zahrnul někam pryč. Křehká, pomíjivá bytost, která se taky zhroutlí pod prvním náporom nepřátelství.

Takhle to vypráví příběh o Kainovi a Abelovi. To jméno **Abel** - Vánek, Mlha, Marnost – zaznívá téměř doslova jako odpověď na dnešní otázku, *co je člověk.* Člověk?... - to je Abel: pásl svoje ovce, ale sotva jeho silnějšího a uznávanějšího brácha popadl první záchvat žárlivosti, skončil jeho život, málem ani nevěděl jak. **Co je člověk - že ho Hospodine znáš - že na tuhle křehkou nicku myslíš - že se o něj zajímáš?**

Právě proto, že tu otázku "co je člověk" klade žalmista, **ocitáme se s ní u otá zky – a kdo to je vlastně Bůh?**

KUDY VEDE JEHO PŘÍBĚH, a proč svou pozornost věnuje právě těm, kterým ji věnuje?

Boha si pomalu v každém náboženství představují jako někoho silného. Prosadí, co si zamane. Láme skály, udeří na hory, posílá blesky... Roztáčí kola dějin – a nebo si naopak klidně odskočí na dovolenou a nikdo mu nemá právo nic vyčítat. Všemohoucí. Zajímavé je, že dneska se právě s takovým bohem zas chce kdekdo kamarádit. Jenže, když je někdo mocný, silný - notabene jako všemohoucí - věnuje obvykle svou pozornost zas těm, kdo jsou podobně schopní a odolní... **Co je to za Boha, že se zajímá o člověka v jeho**

křehkosti? Že nedělá konkurz na silné a otrlé jedince - ale zajímá ho člověk ve své bezmoci, neschopnosti zvládnout příval nepřátelství?

Žalmista se tu představuje jako David. Nedbá přitom na to, že David má být prototypem odvážného a vzorového vyznavače a takového izraelského otce vlasti. Vždyť David právě jako pomazaný prožíval strach, bezvýchodnost, nesrovnatelnou převahu nepřátel. Nejznámější je ten nepoměr mezi bezbranným klukovstvím a profesionální silou v příběhu o střetu s Goliášem. Sem také některé tradice umísťují i 144. žalm. V lidové tradici je to sice příběh o šikulovi, co nesl bratrům homolky..., ale žalmista to vidí jinak: Ještě předtím – mrazivě, na vlastní kůži – prožíval David tvář v tvář Goliášovi svou křehkost. Běhal mu z toho setkání mráz po zádech a kdoví jestli neměl i plné kalhoty: Já, taková nicka, jsem vydán napospas profesionální zabijácké četě, zhmotněné do toho filistínského Ramba. Co je člověk, když na něj tahle stvůra vlítne?

Síla žalmové odpovědi je právě v tom, že dosvědčuje: když tě to takhle potká, můžeš si o to víc říkat – Hospodin na mě neprestal myslet. Hospodin neprestal být Bohem, který dřív než na svou všemoc myslí na pláč utištěných a sevření bezmocných. To je Bůh Izraele – to je Otec Ježíše Krista.

Co je člověk? **Člověk, to je ten, který si může připustit zrádný a křehký rub svého bytí – a k tomu uslyšet a naučit se: Hospodin je mé milosrdenství, můj úkryt, do něhož se neprolomí přívaly nepřátelství.** Bůh je záštita má, s ním nemusím se bát. V něm nacházím útočiště. Člověka přitom nejdřív za všeho napadne: Honem, jdem se schovat, tak, kde jsou šipky do toho krytu? Kde je roztažen ten deštník hospodinovské ochrany... To je tady u vás v kostele? Nebo někde jinde? To se musíme umět správně pomodlit? Patříčně vroucně volat "Hospodine, ukryj mne"? I proto ten žalm od začátku VEDE JINÝM SMĚREM - a jiným směrem vede i příběh, v němž si prý David tuhle píseň zpíval: *Ten požehnaný Hospodin, ta skála a záštita mne vyučuje – jak vést svůj boj, moje prsty učí správně pouštět prak v bitce.*

David nevyznává, že H je schovka, kam se prostě utečem. David vyznává, že H nás ujišťuje svým zájmem, stává se nám záštitou - a vybavuje nás novou důvěrou, novou odvahou - jít do těch nerovných bitek a střetů, jak je život přináší a jak nám je dává občas sežrat...

Co je člověk? Ano křehká pára, tvor, s nímž kdeco snadno zamává - ale když se o něj začne zajímat Hospodin, dokáže z něj udělat schopného agenta v boji proti tupému a znelidšujícímu zlu.

Furt to není žádný Rambo, ale už se mu tolik netřese ruka a neklepou prsty, když má svým prakem - tou klukovskou nevojenskou zbraní - zamířit goliášovi doprostřed čela - jak posléze překvapivě drze učinil David v zmíněné bitce.

Když s námi otřese - jak křehká je člověk bytost - může nás tahle davidovská písnička (z níž slyšíš hospodinovskou víru)

vzpružit.

Ujistí - v tom nepřátelském sevření je trhlina, kudy můžeš dál. A tahle víra chce postavit člověka na nohy. Utišit třas - zbavit nejistoty - vrátit chuť pouštět se do malých a velkých zápasů se vším, co má od pohledu viditelnou převahu a škodolibě nám připomíná naši křehkost.

Nepřeslechněme přitom, že to nejsou bitky za zvýšení naší osobní prestiže či ohodnocení v rámci výcviku k silné a ještě silnější osobnosti.

Tady nejde o výcvik v kurzu na nejodolnější osobnost za účelem budování úspěšné kariéry.

Tady jde o to, že Hospodin vsadil na člověka - tedy aspoň na své vyznavače - aby zas o kus dál dotáhli jeho záměr udělat ze života a ze světa krásné a bezpečné místo.

Vposledu vyzbrojuje člověka nadějí: ano, svět je místem, kde straší Kainové - a občas se nadutě rozpínají Goliášové. Zatím.

Ale když H vyučí ruku tvou a prsty tvé - bude svět o něco lepším místem. A když ne teď hned pro tebe, tak pro tvé děti.

Proto David, jako správný pomazaný, nemyslí v tom žalmu jen na stáda svých volů a růst národního bohatství – **ale na další pokolení:**

„aby synové prospívali - jak naroubované odrůdy v dobře opečovávaném sadě – a aby se dcery nesly ve své kráse - jak kameny připravené k budování chrámu.“

Budoucnost našich synů a dcer (a budoucnost dnes vůbec) je přitom jedním z momentů, kdy člověk (nejen jako rodič) prožívá svou bezmoc a křehkost.

Je jiná doba, které nám zas jinak dává sežrat naše křehkosti – nerozumíme tomu, a tenhle boj nemáš nárok vyhrát.

Víra, kterou otvírá žalmista, osvobozuje - od křečí starostlivosti a ustrašené zakonzervovanosti - k tomu, abychom starostlivost pustili z rukou –

- otevřeli se jeho a našemu Bohu – a vedli řádně svoje zápasy. S důvěrou - však ono to svým časem přinese dobré ovoce. Nejen pro naše děti.

Tak perspektivní může být nakonec doufání – k němuž je pozván člověk - když před Boží tváří předkládá lidskou křehkost - a z příběhu Hospodinova milosrdenství a vysvobození zaslechne novou odpověď. Jako záštitu - i jako úkol. Amen.

Píseň 667,1+5

In: Jen zmlkni před Bohem, duše má, vždyť on mi naději vlévá. Jen on je má skála, má spása, můj nedobytný hrad, mnou nic neotřese. Lide, v každý čas v něho doufej, vylévej před ním své srdce! Bůh je naše útočiště. (Ž 62,6n.9)

Píseň 62

Modlitba

Jsmo plni slov, dojmů a zážitků Pane. Jednou nás ponoukají k radosti, jindy k bezradnosti. Chtěli bychom je všechny sdělit i tobě. Kdoví, jestli by některá z těch zajímavostí neinspirovala nakonec i tebe. Ale když předstupujeme před tvou tvář - tam, kde ty sám děláš místo pro nás - musíme najednou ztichnout. Zmlknout - a naslouchat. Tvému tichému hlasu, který přitom přichází s tak silným ujištěním. Jsi tu pro nás. Záleží ti na nás, záleží ti i na tom, co nedokáže vyslovit naše povídavost. Umožňuješ, abychom ti předložili radosti a strasti - ale také otázky, co raději ani nevyslovujeme - a bolesti, pro něž nemáme jméno. Děkujeme - že takto vyslycháš - a že nás takto oslovuješ. Oslov i vyslyš nás tedy i dnes. Amen.

1. čtení Ž 144 (revize Kr)

Píseň 440

kázání

Píseň Svítá 23 (B je záštita má)

Ohlášení

Přímluvy (Kyrie)

Pozvání k důvěře, že ty vyučuješ naše prsty, hlavu, nohy i srdce k zápasům víry, prosíme:

- za cv – ať se nestává skleníkem, ale útočištěm pro zraněné, pochybující, všechny, kterým dal život pocítit jejich křehkost. Tady nás obnovuj a vzpružuj svým evangeliem – **KYRIE ELESION**

- za rodiny bez lásky, zpřetrhované vztahy, kde lidé nemají sílu dál zápasit. Občerstvuj, dávej naději, ukazuj, v čem je smysl. Dávej moudrost i odvahu stát takovým bližním po boku. – **KYRIE ELESION**

- za místa našeho světa, kde straší malí i velcí Goliášové – lidská nadutost – násilnictví – cynismus a bezohlednost, ktá si jde za svým přes mrtvolý. Prosíme za všechny, kdo bolestně pocítují, jak křehká je lidskost, milosrdenství a jak snadno se do světa provalí nelidskost.. – **KYRIE ELESION**

- za všechny kdo vedou zápasy, beznadějně boje, kte pře č mají u tebe zaslíbení. Za ty kdo zápasí o pokoj, lidská práva, respekt k menšinám, ponižovaným a posmívaným. – **KYRIE ELESION**

Za přátele, blízké, rdiny naše děti – ať tvé Kí svítí na cestu jako zdroj naděje, solidárního společenství, radosti druhých a vděčnosti. – **KYRIE ELESION**

Poslání 1Tm 6,11b-12

Požehnání 2Te 2,16-17

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu"

Píseň 579